

ŠKOLSKO NATJECANJE IZ POVIJESTI

VII. RAZRED

ŠKOLSKA GODINA: 2019. / 2020.

SRIJEDA, 5. veljače 2020.

13:00 – 14:00 sati

ZAPORKA: _____

OIB: _____

BROJ BODOVA:

50	
----	--

POSTOTAK RIJEŠENOSTI ISPITA: _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____
2. _____
3. _____

(mjesto i nadnevak)

NAPUTCI:

1. Imate 60 minuta za rješavanje ispita.
2. Odgovore u ispit u upisujete na za to predviđena mjesta. Ispred svake skupine zadataka nalazi se uputa za njihovo rješavanje. Pozorno ju pročitajte.
3. Ispit pišite plavom ili crnom kemijskom olovkom. Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s 0 bodova.
4. Osobna imena i prezimena te geografska imena pišite izvorno prema udžbenicima odobrenim od MZOS-a u šk. g. 2014./2015.
5. Jednom napisane odgovore u ispit u nije dopušteno prepravljati već ih treba staviti u zagradu i precrtati te skraćenim potpisom (paraom) označiti i upisati ispravni odgovor.

—(Pipin Mali)—	Karlo Veliki	Ÿ
precrtan netočan odgovor u zagradi	ispravan odgovor	paraf (skraćeni potpis)

6. Možete koristiti list za koncept tijekom rješavanja ispita. List za koncept predviđen je kao pomoćni list i on se neće bodovati. U omotnici zajedno s ispitom predajete i list za koncept.
7. Želimo Vam mnogo uspjeha!

I. U zadatcima koji slijede samo je jedan odgovor točan. Zaokružite slovo ispred točnog odgovora.

1. U kojem je gradu bilo sjedište Ilirskih provincija?

1	
---	--

- A. Ljubljani
- B. Zagrebu
- C. Rijeci
- D. Splitu

2. Kako se zvao biskup i narodni preporoditelj Hrvata Bunjevaca i Šokaca na području južne Ugarske

1	
---	--

- A. Juraj Dobrila
- B. Josip Juraj Strossmayer
- C. Ivan Antunović
- D. Josip Mihalović

3. Što se od navedenog ne može povezati sa „starim režimom“ koji je u Francuskoj bio na vlasti do 1789. godine?

1	
---	--

- A. monarhija
- B. staleško društvo
- C. privatno vlasništvo
- D. opće pravo glasa

4. U kojem mjestu u Lici je rođen Nikola Tesla?

1	
---	--

- A. Gospiću
- B. Otočcu
- C. Perušiću
- D. Smiljanu

5. U kojem je gradu puštena u promet prva podzemna željeznica na svijetu 1863. godine?

1	
---	--

- A. u Beču
- B. u Berlinu
- C. u Londonu
- D. u Parizu

6. U kojem je gradu bilo središte Hrvatskog kraljevskog vijeća (Kraljevskog vijeća za Dalmaciju, Hrvatsku i Slavoniju) prije nego je 1776. premješteno u Zagreb?

1	
---	--

- A. u Rijeci
- B. u Križevcima
- C. u Karlovcu
- D. u Varaždinu

5. VELJAČE 2019

7. Za kakvo se društveno uređenje bore liberali?

1	
---	--

- A. vlast vladara, ograničeno pravo glasa, ograničene slobode
- B. opće pravo glasa, slobode, privatno vlasništvo
- C. tvornice radnicima, opće pravo glasa
- D. društvo bez vlasti i privatnog vlasništva

8. Koji je od navedenih hrvatskih preporoditelja bio iz Dalmacije

1	
---	--

- A. Ljudevit Gaj
- B. Miho Klaić
- C. Antun Mihanović
- D. Ivan Kukuljević Sakcinski

9. Kojem crkvenom redu je pripadao znanstvenik Josip Ruđer Bošković?

1	
---	--

- A. isusovcima
- B. franjevcima
- C. benediktincima
- D. dominikancima

10. Koja je nacionalna manjina bila najbrojnija u Banskoj Hrvatskoj u 19. stoljeću?

1	
---	--

- A. Srbi
- B. Mađari
- C. Nijemci
- D. Česi

11. Kome nije bilo dopušteno glasovati na izborima za Hrvatski sabor 1848. godine?

1	
---	--

- A. plemstvu
- B. ženama
- C. svećenstvu
- D. građanstvu

12. Koji je vladar/vladarica proglasio uredbu ili patent o vjerskoj snošljivosti (toleranciji)?

1	
---	--

- A. Marija Terezija
- B. Josip II.
- C. Franjo I.
- D. Franjo Josip I.

II. U sljedećim zadacima povežite međusobno srodne sadržaje. Upišite slovo iz lijevog stupca na odgovarajuću crtu ispred broja u desnom stupcu. Tri su crte viška.

13. Povežite poznata hrvatska djela iz 18. stoljeća s imenima autora.

3		___ 1. Andrija Kačić Miošić
	A. Razgovor ugodni naroda slovinskog	___ 2. Baltazar Adam Krčelić
	B. Oživjela Hrvatska (Croatia Rediviva)	___ 3. Pavao Ritter Vitezović
	C. Satir iliti divlji čovik	___ 4. Matija Petar Katančić
		___ 5. Matija Antun Relković
		___ 6. Maksimilijan Vrhovac

14. Povežite ime svakog od navedenih hrvatskih preporoditelja s njegovim djelovanjem.

3		___ 1. Naša sloga
		___ 2. pjesma „Zora puca, bit će dana“
	A. Vatroslav Lisinski	___ 3. opera „Ljubav i zloba“
	B. Juraj Dobrila	___ 4. Narodne novine
	C. Ljudevit Gaj	___ 5. Disertacija iliti razgovor
		___ 6. pjesma „Hrvatska domovina“

III. U sljedećim zadacima odgovorite na pitanja kratkim odgovorima.

15. Kako se zove djelo koje su 1848. godine u Londonu objavili Karl Marx i Friedrich Engels:

1	_____
---	-------

16. S kojim se kraljevstvom 1707. godine ujedinilo Englesko Kraljevstvo u novu državu Kraljevstvo Velike Britanije?

1	_____
---	-------

17. Kojim pojmom nazivamo proces rasta gradova i povećanja gradskog stanovništva?

1	_____
---	-------

18. Urbari su službeni dokumenti u kojima su definirane čije obaveze?

1		_____
---	--	-------

19. Kako se zove telekomunikacijski uređaj koji je izumio Samuel Morse za prijenos vijesti na daljinu?

1		_____
---	--	-------

20. Kako se zvao kralj koji je došao na vlast u Francuskoj nakon sloma Napoleonove vladavine 1815. godine?

1		_____
---	--	-------

21. Koja je država vojnom intervencijom pomogla caru Franji Josipu ugušiti mađarsku revoluciju 1849. godine?

1		_____
---	--	-------

22. Kako nazivamo ustav koji je car Franjo Josip proglasio 4. ožujka 1849. godine?

1		_____
---	--	-------

23. Kako nazivamo događaj koji se dogodio 1773. u Bostonu i koji je najavio sukob američkih kolonija s britanskom kolonijalnom vlašću?

2		_____
---	--	-------

IV. Kronološki poredajte navedene događaje.

24. Kronološki poredajte zbivanja vezana uz hrvatski pokret 1848. godine

2		A. ___ ban Jelačić objavljuje rat Mađarskoj B. ___ Zahtijevanja naroda na Velikoj narodnoj skupštini u Zagrebu C. ___ prvo zasjedanje Hrvatskog zastupničkog sabora D. ___ ban Jelačić ukida kmetstvo
---	--	--

25. Kronološki poredajte događaje iz povijesti Osmanskog Carstva u 19. stoljeću

2		A. ___ Sječa knezova u Srbiji B. ___ Načertanije Ilije Garašanina C. ___ Drugi srpski ustanak D. ___ Osnivanje neovisne kraljevine Grčke
---	--	---

5. VELJAČE 2019

26. Kronološki poredajte političke odluke koje je tijekom svoje vladavine proveo Napoleon

2	
---	--

- A. ____ proglasio se carem
 B. ____ odstupio s vlasti
 C. ____ proglasio se prvim konzulom
 D. ____ uveo kontinentalnu blokadu Velike Britanije

27. Kronološki poredajte bitke iz doba Napoleonovih ratova

2	
---	--

- A. ____ bitka kod Jene
 B. ____ bitka kod Trafalgara
 C. ____ bitka kod Leipziga
 D. ____ bitka kod Borodina

28. Kronološki poredajte događaje iz vremena hrvatskog narodnog preporoda.

2	
---	--

- A. ____ Antun Mihanović objavio „Hrvatsku domovinu“
 B. ____ grof Janko Drašković objavio „Disertaciju“
 C. ____ Ljudevit Gaj objavio „Kratku osnovu hrvatsko-slavonskog pravopisanja“
 D. ____ praizvedba drame „Juran i Sofija“

VI. Sljedeće zadatke riješite uz pomoć povijesnog izvora.

29. Pozorno pročitajte prikazani povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

Jean Domat (1625. – 1696.), francuski pravnik o opravdanosti vlasti koncentrirane u rukama vladara: „Svi su ljudi po prirodi jednaki, po svojoj temeljnoj ljudskosti... Ali u sklopu te jednakosti ljudi su podijeljeni čimbenicima koji njihov položaj čine nejednakim, (...) dijele ih razlike koje je Bog odredio s obzirom na njihov položaj i zanimanje i zato je za uređenje njihovih odnosa nužna vlast. (...) S obzirom na to da je vlast nužna za javno dobro i da ju je utemeljio sam Bog, također je potrebno da oni koji su podložni vlasti budu pokorni i poslušni. Jerkad ne bi bili takvi protivili bi se samomu Bogu (...)“

A. Kako se zove tip vladavine u kojem je sva vlast koncentrirana u rukama vladara?

1	
---	--

B. Koji je francuski kralj na taj način vladao u Francuskoj 1789. godine?

1	
---	--

C. Čijom voljom su vladari opravdavali takvu svoju moć, o čemu govori i ovaj tekst?

1	
---	--

30. Pozorno pročitajte prikazani povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

Deklaracija neovisnosti proglašena tijekom američkog rata za neovisnost između ostalog donosi sljedeće zaključke:

„Mi smatramo da su ove istine same po sebi jasne:

* da su svi ljudi stvoreni jednaki,

* da su od Stvoritelja obdareni stanoviti neotuđivim pravima, među kojima su život, sloboda i težnja k sreći.

* da se radi osiguranja tih prava među ljudima postavljaju vlade koje svoju pravednu vlast izvode iz pristanka onih kojima vladaju

* da je uvijek, kada jedan oblik vladavine šteti tim ciljevima, pravo naroda da je promijeni ili ukloni i da postavi novu vladu koja će se temeljiti na onim načelima i organizirati svoju vlast u onom obliku koji mu se čini najpovoljnijim da ostvari svoju sigurnost i sreću (...)

A. Koje godine je donesena američka Deklaracija neovisnosti?

1	
---	--

B. Protiv koje države su se američke kolonije borile za svoju neovisnost?

1	
---	--

C. U kojem slučaju narod ima pravo svrgnuti vlast?

1	
---	--

31. Pozorno pročitajte prikazani povijesni izvor i odgovorite na postavljena pitanja.

Ivan Kukuljević Sakcinski prvi je na Hrvatskom saboru održao govor na hrvatskom jeziku. U tome govoru između ostalog je rekao sljedeće:

„Znam ja, da mi kako smo ovdje skupljeni, s veće strane naš jezik dobro ne znamo i da se u cijeloj domovini našoj ličnosti obojega spola lako na prste prebrojiti dadu, koje u svom materinskom jeziku dobro govoriti, čitati i pisati znadu, a što je tomu uzrok nego to, da ga mi u javnom životu i poslima nigdje ne upotrebljavamo (...) Mi svoj jezik čuvamo još uvijek samo za družinu (obitelj, kućnu zadrugu) i za naše kmetove!...U društveni život i u familiju našu uvukao se je s vremenom jezik njemački i promijenio odjenu našu narav i način mišljenja otaca naših, u Primorju pako učinio je to jezik talijanski.

A. Koje godine je Ivan Kukuljević Sakcinski održao ovaj govor?

1	
---	--

B. Kojim su jezikom viši staleži govorili u Zagrebu, a kojim u Primorju?

1	
---	--

C. Koji je jezik tada bio službeni u Hrvatskom saboru?

1	
---	--

VII. Sljedeće zadatke riješite na povijesnim zemljovidima.

32. Pozorno pogledajte zemljovid država na obalama Jadranskog mora nakon Bečkog kongresa 1814./1815. i odgovorite na postavljena pitanja.

A. Koje su dvije države na Jadranskom moru nestale tijekom Napoleonskih ratova?

1	
---	--

B. Kojoj državi je priključen teritorij tih država nakon poraza Napoleona?

1	
---	--

C. Kako se prezivao habsburški ministar vanjskih poslova koji je vodio Bečki kongres?

1	
---	--

5. VELJAČE 2019

33. Pozorno pogledajte zemljovid hrvatskih narječja i odgovorite na postavljena pitanja.

A. Kojim se narječjem govorilo u Zagrebu u 19. stoljeću?

1		_____
---	--	-------

B. Kojim je narječjem govorila većina Hrvata u 19. stoljeću?

1		_____
---	--	-------

C. Koje je narječje Ljudevit Gaj predložio kao zajedničko za sve Hrvate?

1		_____
---	--	-------